

TRØNDELAG FOLKEMUSEUMS VENNER

ÅRSBERETNING 2019

Innhøsting

Året 2019

Venneforeningen kan også i 2019 se tilbake på et år med meget stor frivillig aktivitet. Samarbeidet med museets ledelse og de ansatte har vært meget god. Mange frivillige har deltatt på arrangementer og aktiviteter ved museet.

Antall betalende medlemmer i 2019

Familiemedlemskap:	2 stk. per familie	296
Enkeltmedlemskap:		56
Honnør/student:		381
Livsvarige medlemmer:		29
Æresmedlemmer:		3
Frivillige *		101
Totalt antall medlemmer		866

* Mer enn 10 timer frivillig arbeid for museet eller Venneforeningen gir gratis medlemskap

I 2018 var antall medlemmer 871.

Styret var i 2019:

Fredrik Steineke	leder
Astrid Stensaas	nestleder
Tove Malde	sekretær
Monica Aase	styremedlem
Harald Snekvik	styremedlem
Gaute Myhre	varamedlem
Per Kåre Grønvoll	varamedlem

Det er avholdt 10 styremøter i 2019. Museumsdirektør Brynja Bjørk Birgisdottir og avdelingsleder/gårdsbestyrer Svein Ove Hojem har deltatt på styremøter og informert om museet og driften.

Årsmøtet 2019

Sakspapirene til møtet ble kunngjort på museets nettside (www.sverresborg.no) og lagt ut i Publikumsbygget. Innkalling til årsmøtet ble også gitt via Styreweb som kontakter alle medlemmer med nettadresse og SMS.

Til årsmøtet hadde styret utarbeidet forslag til revidering av vedtektene for Trøndelag Folkemuseums Venner og for Trøndelag Folkemuseums Venners Fond. Styret foreslo å øke medlemskontingenten for 2019 til kr 350 for enkeltmedlemmer og kr 300 for honnør/studenter. Reviderte vedtekter for Venneforeningen og fondet samt endring av medlemskontingenten ble vedtatt av årsmøtet.

Valgkomiteen

Erna Haugrud, Aud Nikolaisen og Gina T. Amundsen representerer valgkomiteen i 2019.

Trøndelag Folkemuseums stiftelse.

Venneforeningen er representert i stiftelsens styre ved leder og varamann er Gaute Myhre.

Årsmøte og fagdag for Norske Museumsvenner

Til stede på Forbundet for norske museumsvenner (FNM) årsmøte i Ålesund høsten 2019 var det representanter fra 18 museer i Norge. Ingen museer nord for Trøndelag var representert. Tove Malde var representant fra Trøndelag Folkemuseums Venner. Marit Herrem, tidligere leder av Venneforeningen, var til stede som medlem i styret i FNM. Etter årsmøtet overleverte Marit Herrem på vegne av Trøndelag Folkemuseums Venner, en formannsklubbe med flott sølvbeslag til styret i FNM. Den er laget av Sverre Kirksæther. Klubben ble umiddelbart tatt i bruk.

Venneforeningstreff på Sverresborg 16. oktober 2019

Det møtte representanter fra Ringve Museums Venner fra Venneforeningen for Trøndelag Teater og vår Venneforening. De fremmøtte ble ønsket velkommen til Sverresborg Museum av direktør Brynja Bjørk Birgisdottir, og Harald Snekvik ønsket velkommen på vegne av Sverresborg Venneforening.

Deretter ble deltakerne geleidet av en av museets guider til Adolf Øiens stuer. Der vandret de fra rom til rom innredet hovedsakelig med Adolf Øiens møbler, bilder og gjenstander, og

fikk en spennende og interessant innføring i Adolf Øiens liv og karriere fra fattig ungdom til å ende som byens rikeste mann.

Etter omvisningen ble vi servert deilig varm mat i museets kafe, Borgstua. Et forslag på møtet var å ha en Åpen Dag ved de forskjellige museene/institusjonene hvor Venneforeningens medlemmer kan ta med venner og kjente, både for å bli introdusert til institusjonen, og for å kunne verve nye medlemmer.

Nettsida til Venneforeningen

Informasjon om Venneforeningen som finnes på nettsida til museet (www.sverresborg.no), er gjennomgått og fått ny «layout». Den nye utgaven var klar tidlig i 2019.

For å bedre kommunikasjonen med medlemmene brukes programmet Styreweb. Når vi bruker Styreweb, sparer vi betydelige arbeid og kostnader ved at vi unngår informasjon via brev.

Flytting av aktiva

Venneforeningens aktiva har tidligere vært lagret i et eget rom i Publikumsbygget. Nå er alle aktiva flyttet til Gartnerrommet. Det gir oss enklere tilgang til det vi trenger når Publikumsbygget er stengt.

Gaver til museet

Venneforeningen har gitt følgende gaver til museet i 2019:

Deler til renovering av gammel traktor	kr. 15000
Hagegruppa	kr. 30.000
Boktralle + stoler til museet	kr. 13.000
Tuntre Oppdalstunet	kr. 5.000
Gatelys Sverresborg *	kr. 165.000
Tirsdagsforedrag	kr. 6.000
Inntekt vedsalg	kr. 50.000
TOTALT	kr. 284.000

* kr 15.000 sponset av Trønder Energi

Venneforeningens frivillige medlemmer

Venneforeningen har i 2019 registrert 101 frivillige medlemmer. Gjennom sitt arbeid bidrar de frivillige med en betydelig innsats til driften av museet. I 2019 er det registrert 8620 timer frivillig arbeid som tilsvarer ca. 5 årsverk. Vi tror fortsatt at timetallet er enda høyere da noen glemmer å føre opp sine/alle frivillige timer. Oppgavene er mange og varierte, og vi ønsker flere medlemmer velkommen til de ulike gruppene.

Apotekhagen

Flott blomstring i Apotekhagen

Hagegruppa hadde også i år hovedansvaret for Apotekhagen, og vi fikk en fantastisk blomstring her. Vi arbeider kontinuerlig med videreutvikling og prøver ut nye vekster, noen lykkes vi med, andre ikke. Dessverre lyktes vi ikke med mariatistel og benediktinertistel i år, men solblom – arnica montana – kom igjen. Håper den og de andre urtene klarer brasene gjennom denne vinteren også.

Vi har også i år hatt et nært samarbeid med Ringve Botaniske Hage og Viken Gartneri på Frosta.

På museets «ÅPNE DAG» rigget vi oss til for å selge urtene vi hadde fått fra Viken Gartneri. Hvert år får vi krydderplanter gratis fra Viken gartneri på Frosta. Dem selger vi med fortjeneste og har så gjort i flere år.

Borgstua og Tavern er ivrige brukere av våre urter, særlig kokkene på Borgstua er ofte ute tidlig på dagen og plukker/klipper urter.

Vi minner igjen om vår praktfulle brosjyre om Apotekhagen som ble laget i 2017. Den ligger på bordet i Venneforeningens hjørne, så vær så god forsyn dere. Vi viser ellers til Hagegruppa – Gjøren og Laden 2019.

Parsellgruppa

Også dette året var det livlig aktivitet i museets parseller. I alt 6 frivillige brukte store deler av sin tid til innsats der for å stelle hagene. Opplegget med å dyrke tradisjonelle vekster ble videreført fra tidligere år. Det ble nedlagt stor arbeidsinnsats for å gjøre hagene så tiltalende og informative som mulig. En helg i mai kom nesten 100 barn for å sette sin egen potet i jorda. Den ble godt merket med navn. Alle barna fikk med seg hjem en liten gråpapirpose med påskrift om opptaksdato. Søndag 15. september var det potetopptaking i et helt ufyselig vær! Omtrent halvparten av barna trosset været og møtte opp den dagen – med papirposen sin – klar for å fylle den med selvdyrkede poteter. Stolt kunne de ta opp og bringe hjem selvdyrkede poteter, som sikkert smakte ekstra godt.

Sommeren ga oss bra avling av grønnsaker, Sommerblomster som rød og blå lin, kornblomster, valmuer og hagepoppelroser blomstret vakkert og rikt. Både rips-, stikkels- og solbærbuskene ga gode avlinger. Alt i alt ble det fine og frodige hager som museet kan være bekjent av. Det mest fotograferte objektet i hagen denne sommeren ble imidlertid det herlige «fugleskramslet» som sto midt i feltet.

Parsellgruppa fikk mange positive og hyggelige tilbakemeldinger, spørsmål og - ikke minst- gode råd fra både besøkende og ansatte. Det opplevdes som en trivelig og meningsfylt anerkjennelse av den store og tidkrevende innsatsen gruppa har lagt ned i parsellene.

Blomsterbed og krukker

Krukke med geranium i fullt flor

Venneforeningen har også ansvaret for alle blomsterbed og krukker på hele det store området. Vi har gjennom mange år kjøpt inn store og tidsriktige krukker som vi har hegnet godt om. Dessverre tok frosten to av våre krukker i «Godværs kaféen» i høst. Vi sørger for å fylle krukkene med sommerblomster hver vår.

Venneforeningen dekker alle utgiftene til kjøp av stauder og sommerblomster. Hagegruppa har gjennom mange år samlet inn gamle stauder og plantet. Her er Ringve Botaniske Hage med Vibekke Vange og hennes stab gode støttespillere.

Motorkameratene

Motorkameratene er en meget aktiv gruppe på Sverresborg. Utstillingslokalet til Motorkameratene er benyttet til Lokomobilen (dampmaskinen), en gammel traktor og andre gamle maskiner. Dampmaskinen ble vist på kaia i Trondheim av Motorkameratene under trebåtfestivalen arrangert av Forbundet Kysten i juli 2019. Den fungerer utmerket. I «bilverkstedet» på Sagvollen har det vært stor aktivitet gjennom året. Blant annet er museets gamle traktor blitt totalrenovert med støtte fra Venneforeningen. Gruppa er dyktig til å demonstrere sine gamle biler og maskiner under forskjellige arrangementer på museet. Motorkameratene har sådd havre på museets område. Havren ble høstet med en gammel slåmaskin, satt på staur og senere solgt som julenek på julemarkedet i månedsskiftet november/desember. Se bildet på forsiden av årsrapporten.

Landskapspleiegruppa(LPG)

Gruppen har i driftsåret 2019 bestått av 6 personer. Den har i løpet av året utført i alt 1663 timer frivillig arbeid. Som tidligere har det meste av arbeidet til gruppen foregått i Dyrborgskogen med skogrydding og vedproduksjon. Vedproduksjonen i 2019 var rekordstor. Det er blitt produsert ca. 1500 sekker med ved (60 l per sekk) av god kvalitet. Veden er solgt til Venneforeningens medlemmer og noe brukes til oppvarming av bygningene på museet og ved arrangementer på Sverresborg.

Gruppen har også utført en del snekring og maling. Oppsetting og nedtaking av gjerder har stått på dagseddelen, samt vanlig ute arbeid som graving, planting, såing, rydding og det som ligger i begrepet våronn. Den har også bistått før og etter større arrangementer på museumsområdet med rydding og utbedring av utomhus-områdene, som fjerning av avfall samt grusing og vedlikehold av gangveier og stier på museets områder. Flere av gruppens medlemmer har vært aktive i forbindelse med avviklingen av større arrangementer ved museet, blant annet Julemarkedsdagene 30.november og 1. desember 2019. Gruppen har bistått Hagegruppen ved vår- og høstdugnaden.

Ved fra Dyrborgskogen

Lunsjpause

Den har stått til disposisjon og bistått i den utstrekning museets ledelse har signalisert at det har foreligget behov for utførelse av oppdrag som gruppen under hensyntagen til alder, kompetanse og erfaring er kvalifisert til å ta på seg. Intet oppdrag for lite, intet for stort.

Åkle på nett gruppa

Med innsatsen som er gjort i 2019, er det nå til sammen 4666 treff på Digitalt museum når man søker på «Åkleregistrering i Sør – Trøndelag». Med ca. 20 skjema pr. dag, vil det, etter våre beregninger, si at vi nok må holde på i et par år til for å få alle de 6300 registrerte åklærne ut på Digitalt museum.

Som nevnt i tidligere rapporter, kommer vi av og til over navn som er ukjente for oss i vår tid. Så også i år! Fra noen åklær på Svorkmo, kom vi over kvinnenavnet ERMEGÅRD. I følge Gulbrand Alhaugs « 10001 Norke navneleksikon» kan man trekke følgende betydning: « Erme» er en variant av «Irma» som kommer fra tysk (Irm) og som betyr «stor, veldig». Fornavnets andre ledd «gård» kommer av det tyske «gard», som betyr «gjerde, vern». Som en – også – artig sak, så heter en av kalvene til Fannremsbonden Jon Fredrik Skauge, som fikk fylkets kulturpris i 2019, også Ermegård! Så dette er tydelig et navn som har tradisjoner uti Svorkmo/Fannrem/Orkdalen! Rapport fra Åkle på Nett 2019 med bilder og historie av åklær finnes på nettsida til Venneforeningen (www.sverresborg.no) under overskriften Venneforeningen/Frivillige grupper.

Skimuseet

Arbeidsutvalget for Skimuseet besto av Ivar Sollie, Kåre Tønseth, Kjell Okkenhaug, Nils Henrik Eggen og Gaute Myhre med sistnevnte som leder. Venneforeningen styre hadde som plan å satse på Skimuseet i 2019, men da arbeidsutvalget ble sagt opp, ble ikke det aktuelt. I stedet besluttet Trondhjems Skiklub og museet å lage en skiutstilling i en mobil 40 fot

container som er innkjøpt, og skal være ferdig i mars 2020. Det er derfor usikkert om når et permanent skimuseum vil gjenoppstå i Gråbygget.

Fra en del av premiesamlingen da skimuseet sto i Løveapotekets andre etasje.

Arrangementer

I alt 15 frivillige har fungert som parkeringsvakter, billettkontrollører, brannvakter og streifvakter under julemarkedet i 2019.

Kjøkken

I Søstrene Wolds kjøkken i Danielsveita, et produksjonskjøkken anno år 1890, har i alt 8 frivillige i tur og orden bistått med ekstra hender og med godt humør når grupper med skoleelever eller barnehagebarn har vært på besøk. De har deltatt i muséets formidlingsopplegg knyttet til gammel matkultur.

Bibliotek

I biblioteket har 2 frivillige sine oppgaver. De har arbeidet med registrering av nye og gamle

bøker, samt bokgaver som muséet har fått. Videre har de registrert fagtidsskrifter som muséet abonnerer på. De har også hatt i oppgave å holde orden i det etablerte biblioteket og sortere ut dubletter. Bøkene registreres etter Dewey-systemet slik at det er greit å bruke biblioteket for alle som har tilgang.

Foto

Det er utført registrering av bilder i fotograf Schrøders arkiv. Fotograf Schrøder fotograferte mye for avisene i byen. Det er ordnet og satt på plass i arkivesker i Schrøders arkiv i magasin i Publikumsbygget i forbindelse med tømning av magasinet i Nordre gate. Nordre gate er helt tømt og av alt arkiv og kartotek er nå overført til Sverresborg.

Andre oppgaver

Mange av venneforeningens medlemmer har stilt med sin kompetanse, interesse og arbeidskraft også innen andre ulike områder, som Apotek (7medlemmer), Tekstil (2), Produktutvikling (3), Broderier (4), Smie (2),

Dugnader

Venneforeningen samarbeider med museets ledelse om tre dugnadsdager om våren. Også i år var det godt oppmøte på rake – og ryddedugnaden. På vaskedugnadene samarbeider Venneforeningen med museets ansatte som også deltar. Den første dagen ble det vasket i Byavdelingen, og den andre dagen stod bygningene i friluftsmuseet for tur. Det er vanskelig å få medlemmer av Venneforeningen til å være med på vaskedugnadene.

Høstturen for Venneforeningens medlemmer

Onsdag 11. september gikk høstturen til Norsk Radio og TV museum i Selbu med 31 deltakere fra Venneforeningen. Turen startet på Sverresborg med buss til Selbu hvor vi gikk om bord på M/S Jøvra som fraktet oss i flott vær over Selbusjøen til Radio og TV museet. På overfarten fikk vi god informasjon om historien til M/S Jøvra og områdene rundt Selbusjøen.

Norsk Radiomuseum i Selbu har tatt for seg radiohistorien fra 1890 og fram til 1980 og viser både tidsbilder, musikk og radioprogram fra de forskjellige periodene. Når det gjelder fjernsynet kom ikke det til Norge før på – 50 tallet og for allmenheten fra 20. august i 1960.

TV museet er oppbygd som et selvstendig museum som viser teknikken og programsiden gjennom de siste 60 årene. Fjernsynsmuseet i Selbu er unikt i Europeisk målestokk med fjernsynsapparat og utstyr fra 1928 fram til dags dato.

På museet fikk vi en suveren omvisning av Per Erik Steen både på radio- og fjernsynsmuseet. Det ble servert lunsj til deltakerne i museets kafe. Etter omvisningene 5ok vi buss fra museet til Selbusjøen Hotell & Gjestegård hvor vi ble servert velsmakende nyfisket røya fra Selbusjøen. Turen ble avsluttet i Trondheim ca. kl. 1900.

Julebasar på Skogheim

Tradisjonen tro ble det også i år i regi av Venneforeningen arrangert basar, tombola, salg av julenek og kafé. En arbeidsgruppe hadde lagt mye arbeid i forberedelsene til arrangementet. Styrets medlemmer og andre frivillige bidro til at julebasaren også i år ble en suksess. Åresalget med de gamle årene fra forsamlingshuset Skogheim og en gammeldags tombola i Gartnerrommet var meget populært. Mange av Venneforeningens medlemmer bidro med flotte gevinster og kaker til julebasaren. Det ble også solgt julenek dyrket på museet. En stor takk til dere alle. Det var god stemning og mye folk på et snørikt museum både lørdag 30. november og søndag 1. desember.

Museets førjulslunsj for frivillige medlemmer 5. desember

Museet inviterte til førjulslunsj for de frivillige i Borgstua 5. desember. Det ble en hyggelig sammenkomst for de som møtte opp. Museumsdirektør Brynja Birgisdottir takket de frivillige for innsatsen for museet i 2019 og mente at innsatsen til Venneforeningens medlemmer helt klart bidrar til at museet på Sverresborg er populært og at områdene på museet er ettertraktet.

Sluttord

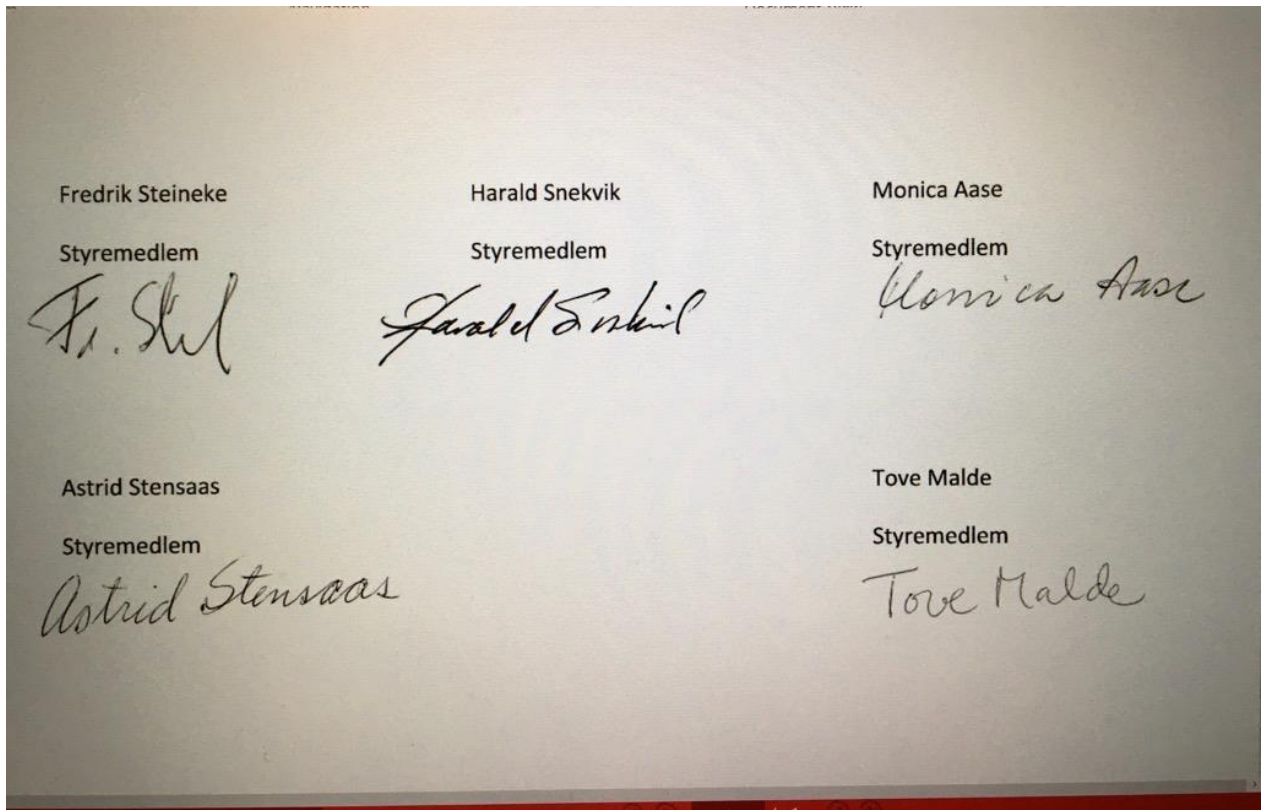
Venneforeningen har også i 2019 hatt et meget aktivt år med mange arrangementer. Svært mange av de frivillige har gjort en stor innsats på mange forskjellige områder gjennom hele året.

Vi vet at museet har mange planer for utbygging og arrangementer også i kommende år slik at det fortsatt vil være behov for stor innsats fra frivillige museumsvenner.

Venneforeningen vil takke ledelsen og alle ansatte ved museet for et godt samarbeid og alle frivillige for en fantastisk innsats!

Trondheim Februar 2020

TRØNDELAG FOLKEMUSEUMS VENNER